

Yeni Bir Ders

Teknoloji Tasarım

Geçtiğimiz öğretim yılının sonuna dek, ilköğretimde 6, 7 ve 8. sınıflara devam eden öğrencilere İş Eğitimi programı altında, içlerinden birini seçerek sürdürdükleri dört ders veriliyordu: Ev ekonomisi, İş ve Teknik, Tarım ve Ticaret. Bu öğretim yılının başında, söz konusu dört dersin yerini "Teknoloji Tasarım" adlı bir ders aldı. Bu değişiklik çok önemli, çünkü hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin alışık olmadığı yeni bir uygulama söz konusu. MEB bu uygulamayla; sorunların farkında olan, bunların üstesinden gelebilmek için hayal kurmayı, düşünmeyi, kurgu yapmayı, üretmeyi

Teknoloji Tasarım dersi hakkında ne düşünüyorsunuz

Sait Okuşluk (6. sınıf öğrencisi)

Bize bilgisayar çocukları deniyor. Bu kuşaktan beş yaşındaki çocuk bile bilgisayar başında büyüyor. Belki de bu yüzden, tasarım dersine teknolojinin eklenmesi aslında çok hoşumuza gidiyor. Çünkü gerçekten teknolojiyi seviyoruz. Ama burada tek sevmediğimiz, üretim yapamıyor olmamız! Gerçekten çok üstün şekillerde hayaller kuruyoruz; ilginç projeler geliştiriyoruz. Örneğin, okuldaki kayıp dolabımızı geliştirmeye yönelik bir hayal kurduk. Kayıp dolabının içine bilgisayarlar, tarayıcılar, özel ışıklar gibi birçok şey koyduk. Ama, proje kâğıt üstünde kaldı. Aslında bu şartlar altında, gerçeğini de yapamayacağımızı biliyoruz. Araçlar daha fazla olsa, yapıma geçsek daha hoş

yani sorunlara çözüm getirecek yaratıcılığı geliştirmeyi, bu yolla da yaratıcı, becerikli bireyler yetiştirmeyi hedefliyoruz.

Yıldız Takımı üyelerini çok yakından ilgilendiren bu değişikliğin, onları ve öğretmenlerini nasıl etkilediğini, yeni dersin nasıl işlediğini merak edip, Ankara'daki Mimar Kemal İlköğretim Okulu'nun kapısını çaldık!.. Okulun öğrencileri Sait Okuşluk (6. sınıf), Zeynep Tünel (7. sınıf); Teknoloji Tasarım öğretmenleri Nezahat Gök, Hayrünisa Bayram, Ayşen Özkurt ve Okulun Müdür Yardımcısı Nermin Ertürk'le bu ders üzerine söyleştik...

olur. Bazı konularda tüm sınıf gerçekten suskunluk içerisinde kalıyor. Böyle bir durumda, derste öğretmenlerin bizi yönlendirmesini bekleyip, ona göre hareket ediyoruz. Bu zaman diliminde öğretmenlerimiz de dergilerden, kitaplardan bazı örnekler gösteriyorlar. Elbette yardıma ihtiyacımız var... İlk dönem yeni bir kayıp dolabı yapmak hakkında sürekli projeler üretmemiz söylendi. İkinci dönemdeyse öğretmenimize, "Çok kısıtlandık, hayal gücümüz sınırlandı!" diye şikâyet ettik. İlk dönemle ikinci dönem arasındaki bu fark beni çok üzdü!..

Zeynep Tünel (7. sınıf öğrencisi)

Geçen yıl İş Eğitimi dersi gördük; orada öğretmenimiz neyi, nasıl yapmamız gerektiğini söyledi, biz de yaptık. Teknoloji Tasarım'a geçip, öğretmenler de "Düşüneceksiniz!" deyince, önce korktuk. İlk bir iki ay eski sisteme dönebilmeyi çok istedik. Öğretmenimiz sınıfta sorunlar verdi; "Hayaller kurun!" dedi. Çok güzel şeyler bulduk, öğretmenlerimiz de beğendiler. Onlar da zaman zaman yardım ettiler bize. Sonra alıştık, oldukça büyük hayaller kurmaya başladık. Kravat bağlamayı bilmiyorum, bu yüzden kravatu bağlayacak, onu istediğim şekle sokabilecek bir makine düşünmüştüm. Ama ikinci döneme geçince, bu kez, "Somut şeyler yapacaksınız!" dediler. Hayal kurup tasarladığım şeyi yapamadım, çünkü bunun için mühendis olmak; yani matematiği iyi bilmek gerekiyor. O zaman bir anda, "Birinci dönem çok uçtuk, ikinci dönem ne yapacağız?" diye düşündük. Hemen kolay üreteceğimiz takı kutusu, çerçeveli ayna gibi basit tasarımlara başvurduk. Ama bu durumdan biz de çok memnun olmayıp, hayal kırıklığına uğradık!..

Sait Okuşluk

Bu da bu yıl gelen yeni bir uygulama. Bizden, işlenen konunun içeriğini yazmamız isteniyor; şunu yaptık, bunu yaptık gibi değil. Öğretmenimiz, konunun özünü anlayıp anlamadığımızı çıkartıyor günlüklerden. Konunun özü bizim düşüncelerimiz. Aslında ürün dosyaları oluşturuyoruz.

Zeynep Tünel

Daha önce yoktu! İlk söylediğinde, bütün günümü yazacağız sandık; derste şunu işledik, eve gittik, şöyle böyle yaptık diye yazdık. Daha sonra bunları okuyan öğretmenlerimiz, öyle olmadığını söyledi. Sonra bu kez, her gün farklı bir buluş yapacağız sanıp, günlüklerimize bunları yazmaya başladık. Yine olmadı! En sonunda öğretmenimiz, yaptıklarımızı derste yazacağımızı söyleyip, örnek bir günlük yazdı. Başlangıçta bir paragraf yazabiliyorduk, sonra bir – bir buçuk sayfa yazmaya başladık: Önce zorlandık, sonra kolaylaştık!..

Öğretmenler ne düşünüyorlar?

Mimar Kemal İlköğretim Okulu'nun öğretmenleri, "Bu dersin içeriği hazırlanırken uygulayıcı öğretmenlerden de görüş alınsaydı, sınıf içinde çok daha yararlı ve etkin bir işleyiş sağlanabilirdi!" diyerek, bazı aksaklıklara dikkat çekiyorlar. Yine de, kendilerini çok şanslı sayıyorlar. Çünkü, bu derse rehberlik yapan altı öğretmen sık sık biraraya gelip, uzun toplantılarda, sorunlarının üstesinden gelmeye çalışıyorlar. Bu derse ilişkin gözlemleri şöyle:

Teknoloji Tasarım dersi, 6, 7 ve 8. sınıflarda aynı anda, aynı plan ve içerikle başlamış. Bu da özellikle 8. sınıflarda aşırı ilgisizliğe yol açmış. Çünkü 8. sınıflar OKS için hazırlanıyorlarmış. Derste düşünmek ve hayal kurmak yerine, kâğıda basit şeyler karalayıp, sınav için test çözmek istediklerini söylüyorlarmış. Bu uygulamadan en hoşnut olanlar 6. sınıf öğrencileriymiş. Anaokulundan başlayarak, ezberci bir sistemden gelen çocuklara, "Düşünün, hayal kurun!" demek, ani bir değişiklik. Bu yüzden de, anlaşılmaz ve zorlayıcı oluyormuş. Dersin akış süreçleri çok uzunmuş; sınıfta, hiçbir şey yapılmaksızın çok uzun sessizlikler olabiliyormuş. Çünkü öğrenci ne yapması gerektiğini yeterince anlamıyor, öğretmen de "Sorun bulun, bu sorunu nasıl gidereceğiniz üzerine hayal kurun" demekten başka birşey yapamıyormuş. Plan gereği, öğretmen, öğrenciye doğrudan bilgi aktaramıyor ve ne yapması gerektiğini söyleyemiyormuş. Her şeyi çocukların hayal edip, düşünüp bulması, kurgusunu yapması, yapım aşamasına geçmesi, sonunda da üretmesi gerekiyormuş. Öğretmenler, onların tıkandıkları yerde, ancak yol göstericilik yani rehberlik yapmakla yükümlüymüşler. Bu da bazen onların işini çok zorlaştırıyormuş, çünkü çocuklardan, özellikle, teknolojik konularda gelen sorulara yanıt vermekte ya da onları yönlendirmekte çok güçlük çekiyorlarmış. Çünkü bu konuya uygun eğitimden geçememişler: Kimi Ev Ekonomisi ya da İş ve Teknik, kimi de Tarım ya da Ticaret derslerinin öğretmenleriymiş. Bu da, bu derste "öğretmen ya da rehber" olmak için yetersiz olduklarını düşündürecek kadar onları üzüyor... Zaten bu dersin nasıl işlenmesi gerektiğine ilişkin, yalnızca birkaç saatlik bir eğitim almışlar.

Her öğrenciye, eskisinden daha uzun zaman ayırmak işlerini artırmış olsa da öğretmenler açısından bu dersin en olumlu yanı, değerlendirme sisteminin daha objektif ve öğrenciyi tanımaya yönelik olması. Bunun nedeni, öğrencilerin, derslerde yapılanlara ilişkin duygu ve düşüncelerini, günlüklerine açıkça aktarabiliyor olmaları. Ancak, bu yeni değerlendirme biçimi, bazen yazılı ve sözlüye alışkın öğrenci velileriyle anlaşmazlıklara yol açabiliyormuş.

Bilim ve Teknik Dergisi olarak, hem Yıldız Takımı'nın bir üyesi olduğunuzu düşündüğümüz öğrencilerimize hem de onlara rehberlik yapacak öğretmenlerimize, teknoloji-tasarım derslerinde katkı yapmak istedik. Web sayfamızda, <http://www.biltek.tubitak.gov.tr/tektasarim/index.htm> adresinden kolayca ulaşabileceğiniz, hepimize hayallerinizi kurmakta ve gerçekleştirmekte yardımcı olabilmesini dilediğimiz, bir köşeye yer verdik. Siz de, dilerseniz, bu derste yarattığınız özgün çalışmalarınızla, bu köşemize destek verebilirsiniz... Unutmayın, Teknoloji Tasarım dersi, çok yakın bir gelecekte sorunlarının çabuk farkına varan, onları hızla çözümlen ve çözümler üretebilen yaratıcı bir kuşağın peşinde...